

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชน
วัดหนองไม้เหือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี*

QUALITY OF LIFE DEVELOPMENT ACCORDING TO THE FIVE PRECEPTS VILLAGE
PROJECT OF WAT NONGMAILUENG COMMUNITY, MUEANG DISTRICT,
PHETCHABURI PROVINCE

พระอนุวัฒน์ อภิวัตตมโน

Phra Anuwat Abhivadddhano

วัดหนองไม้เหือง จังหวัดเพชรบุรี

Wat Nong Mai Lueang, Phetchaburi Province

E-mail: jaeauwat19@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิต เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนและศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัญหาและอุปสรรค คือ การทารุณสัตว์ในรูปแบบของกีฬา และการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานสังสรรค์หรืองานรื่นเริง ดังนั้น ควรเผยแพร่โทษของการเบียดเบียนชีวิตมนุษย์และสัตว์แก่คนในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น และควรณรงค์ให้คนในชุมชนจัดงานรื่นเริงโดยปลอดจากสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพชีวิต; โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

Abstract

This article was to study quality of life development, to compare the public's opinion and to study the problems, obstacles and suggestions for the quality of life development according to the five precepts village project of Wat Nongmailueng community, Mueang district, Phetchaburi province, using Mixed Methods. Findings were quality of life development showed that overall at high level. The person factors for example, gender, age, education and monthly income, which had influence on quality of life development. In addition, overall view was significantly different at 0.01. Problems and obstacles were that animal cruelty for sport, and drinking alcohol in the party were the problems and obstacles. Further, that should teach community even

---

*Received February 10, 2021; Revised April 1, 2021; Accepted April 28, 2021

more how punishment for harming or killing humans and animals were severe, and should campaign for non-alcohol party or fair in community

Keywords: Quality of Life Development; Five Precepts Village Project

บทนำ

จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ทำให้วิถีชีวิตคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่งผลกระทบก่อให้เกิดปัญหาชีวิตขาดความโอ้อ้อมอารีสามัคคีปรองดอง เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ จำเป็นต้องเฝ้าระวังและสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม เป็นรูปแบบของการสร้างสังคมตามแนววิถีพุทธได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเคารพในสิทธิของกันและกัน ได้แสดงตนเป็นพุทธมามกะ ได้ใกล้ชิดพระพุทธศาสนา ให้สมกับที่สังคมไทยเป็นเมืองที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา (พระมหาสาทร ธมมาทร, 2560)

คณะสงฆ์ โดยเจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรบุญถมหาเถร) ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช จึงมีดำริที่จะเสริมสร้างและสมานฉันท์ของคนในชาติ ให้เกิดความสงบ สันติสุข มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยให้พุทธศาสนิกชนได้น้อมนำหลักศีล 5 มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมอบหมายให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรเครือข่ายชาวพุทธ ได้ขับเคลื่อนโครงการเพื่อสนับสนุนนโยบายดังกล่าว ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายทุกตำบล ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ พร้อมทั้งตั้งเป้าตัวชี้วัด ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมภายใน 4 ปี (พ.ศ. 2557-2560) ดังดำริของ เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรบุญถมหาเถร) ความว่า ศีล 5 เป็นหลักประกันสังคมได้เป็นอย่างดี หากหมู่บ้านใดนำไปปฏิบัติได้ จะเกิดความสงบสุข และจะส่งผลให้ประเทศเกิดความสงบสุข ไม่ต้องทุกข์เดือดร้อน (สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรบุญถมหาเถร), 2557)

ชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีวัดพัฒนาตัวอย่างดีเด่นซึ่งเป็นศูนย์กลางกิจกรรมทางสังคมของชุมชน ได้แก่ วัดหนองไม้เหลือง ตั้งอยู่เลขที่ 62/1 หมู่ 11 ตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นสถานที่อันเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน เป็นที่เคารพสักการะรวมทั้งใช้ในการประกอบประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาแก่ชาวบ้านตำบลหนองไม้เหลือง และตำบลใกล้เคียง ปัจจุบัน วัดหนองไม้เหลืองได้ส่งเสริมให้คนในชุมชนนำหลักทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะศีล 5 เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ภายใต้โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาทางสังคมนานัปการ อาทิ ปัญหาการพนันปัญหายาเสพติด ปัญหาเยาวชนติดเกม การดื่มสุรา เป็นต้น ซึ่งเป็นวิกฤตการณ์ที่เกิดกับชุมชนหนองไม้เหลือง และเป็นสัญญาณบ่งบอกถึงค่านิยมด้านคุณธรรมและจริยธรรมเลือนจากจิตสำนึกจากชุมชน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่พระสงฆ์ องค์กรคณะสงฆ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกิจการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป (ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ชุมชนวัดหนองไม้เหลือง (หมู่ที่ 11 ตำบลดอนยาง) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 370 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 193 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 ท่าน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม (n=397)

การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านหลักประกันชีวิต	4.24	0.385	มาก
ด้านหลักประกันทรัพย์สิน	4.40	0.359	มาก
ด้านหลักประกันครอบครัว	4.51	0.333	มาก
ด้านหลักประกันสังคม	4.21	0.370	มาก
ด้านหลักประกันสุขภาพ	4.24	0.467	มาก
โดยรวม	4.32	0.265	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.265) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านหลักประกันครอบครัว ด้านหลักประกันทรัพย์สิน ด้านหลักประกันชีวิต ด้านหลักประกันสุขภาพ และด้านหลักประกันสังคม ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	4.664**		0.000	✓	
อายุ		2.695**	0.047	✓	
การศึกษา		7.406	0.001	✓	
อาชีพ		2.186	0.072		✓
รายได้		5.833	0.003	✓	

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านหลักประกันชีวิต	การทารุณสัตว์ในรูปแบบของกีฬา เช่น วัวลาน ตีไก่ เป็นต้น	พระสงฆ์ควรเผยแพร่โทษของการเบียดเบียนชีวิตมนุษย์และสัตว์แก่คนในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น
ด้านหลักประกันทรัพย์สิน	การลักเล็กขโมยน้อยของมิจฉาชีพที่ไม่ใช่สมาชิกในชุมชน	คนในชุมชนควรช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้แก่กัน
ด้านหลักประกันครอบครัว	ตัวอย่างพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์ และช่องทางโซเชียลมีเดีย	พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรดูแลการบริโภคสื่อของเด็กและเยาวชนในปกครอง พร้อมทั้งให้คำแนะนำบนพื้นฐานของศีลธรรม
ด้านหลักประกันสังคม	การนินทากัน	ผู้นำชุมชนควรสร้างกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้คนในชุมชนได้ร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี
ด้านหลักประกันสุขภาพ	การดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานสังสรรค์หรืองานรื่นเริงต่าง ๆ	พระสงฆ์ควรรณรงค์ให้คนในชุมชนจัดงานรื่นเริงโดยปลอดสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ที่มีคุณลักษณะ ตามข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านหลักประกันชีวิต การทารุณสัตว์ในรูปแบบของกีฬา เช่น วัวลาน ตีไก่ เป็นต้นพระสงฆ์ควรเผยแพร่โทษของการเบียดเบียนชีวิตมนุษย์และสัตว์แก่คนในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

ด้านหลักประกันทรัพย์สิน การลักเล็กขโมยน้อยของมิชฌาชีพที่ไม่ใช่สมาชิกในชุมชนคนในชุมชนควรช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้แก่กัน

ด้านหลักประกันครอบครัว ตัวอย่างพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์และช่องทางโซเชียลมีเดียพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรดูแลการบริโภคสื่อของเด็กและเยาวชนในปกครอง พร้อมทั้งให้คำแนะนำบนพื้นฐานของศีลธรรม

ด้านหลักประกันสังคม การนิทาทำนผู้นำชุมชนควรสร้างกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้คนในชุมชนได้ร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี

ด้านหลักประกันสุขภาพ การดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานสังสรรค์หรืองานรื่นเริงต่าง ๆ พระสงฆ์ควรรณรงค์ให้คนในชุมชนจัดงานรื่นเริงโดยปลอดสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

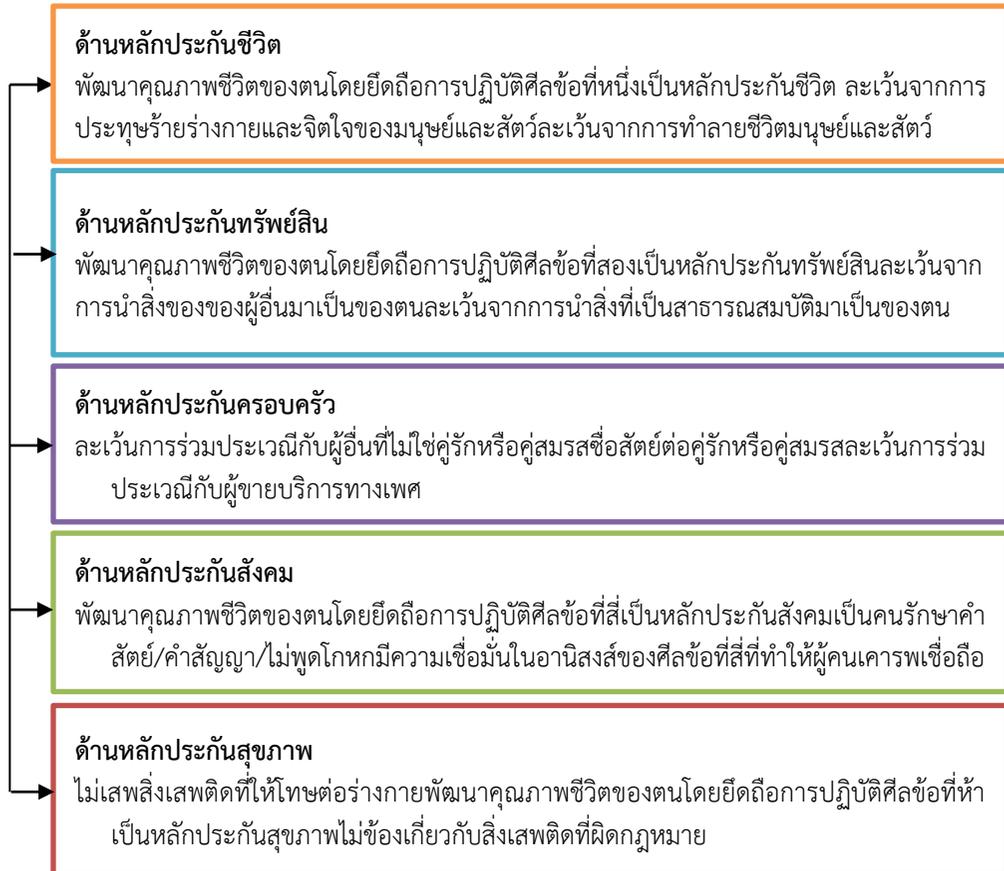
อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า ชุมชนวัดหนองไม้เหลืองใช้โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นเครื่องในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเชื่อมั่นในศักยภาพของสมาชิกในชุมชนในฐานะมนุษย์ที่มีความสามารถในการยกระดับการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยยึดหลักปฏิบัติตามหลักการของ ศีล 5 ตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในคำริของ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรบุญมหาเถร) เพื่อเป็นหลักประกัน 5 ด้านในชีวิต ประกอบด้วย หลักประกันชีวิตหรือหลักปฏิบัติที่มุ่งงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ หรือใช้ให้ฆ่า หรือเบียดเบียนข่มเหงรังแกผู้อื่น หลักประกันทรัพย์สินหรือหลักปฏิบัติที่มุ่งงดเว้นจากการลักทรัพย์ หรือการถือเอา หรือการฉกฉวยสิ่งของผู้อื่น หลักประกันครอบครัวหรือหลักปฏิบัติที่มุ่งงดเว้นจากการประพฤติดินทางกามหรือนอกใจคู่ครอง หลักประกันสังคมหรือหลักปฏิบัติที่มุ่งงดเว้นจากการพูดเท็จ หรือการพูดโกหกหลอกลวง และหลักประกันสุขภาพหรือหลักปฏิบัติที่มุ่งงดเว้นจากการดื่มของมึนเมา หรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ นั้นเอง ดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับที่ อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล (2552) ได้วิจัยเรื่อง “การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน: กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพฯ” จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศีลข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ศีลข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม ศีลข้อ 4 เว้นจากการพูดปด และศีลข้อ 5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัย โดยครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบ ตามหลักการของศีลห้า และสอดคล้องกับที่ พระอำนาจ ปริมุตโต (2553) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนาริราชวรวิหารประดิษฐาน กรุงเทพฯ” จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของการรักษาเบญจศีลหรือศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนาริราชวรวิหารประดิษฐาน กรุงเทพฯ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับที่ พระเด่น

ชัย เมตติโก (2556) ได้วิจัยเรื่อง “แนวคิดเรื่องกายสุจริตในพระพุทธศาสนาเถรวาท” จากผลการวิจัยพบว่า ตามทัศนะพระพุทธศาสนาเถรวาทถือว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมด้วยศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองได้ และสามารถจะเปลี่ยน แปลงตนเองจากความเป็นปุถุชนไปสู่ความเป็นอริยชนได้ ถ้าได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ คนไทยส่วนใหญ่มีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม และสังสารวัฏ จึงนิยมทำบุญและประกอบกรกุศล เพื่อหวังจะได้รับประโยชน์สุขในปัจจุบัน โดยมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเถรวาทเป็นตัวชี้แนะ กระตุ้นเตือนในการดำเนินชีวิต และสอดคล้องกับที่แสงระวี แก้วเมืองฝาง (2552) ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย” จากผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร พบว่าด้านครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวอบอุ่นและเป็นสุข ครอบครัวปลอดภัย การพบปะสังสรรค์และการทำกิจกรรมร่วมกัน และสอดคล้องกับที่ สมมาส เส็งสุข (2552) ได้วิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การใช้เบญจศีลเพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนท่านครุณาณวโรภาสอุทิศ ตำบลปากนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ประกอบด้วยคุณธรรมทางกายระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะที่ประกอบด้วยคุณธรรมทางกายเพิ่มขึ้น และพฤติกรรมที่ประกอบด้วยคุณธรรมทางวาจาระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะที่ประกอบด้วยคุณธรรมทางวาจาเพิ่มขึ้น เช่นกัน และสอดคล้องกับที่ พระครูสุมนต์ธรรมธาดา (สายัน จันทวีโส) (2553) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาปัญหาและทางออกของการดื่มสุราที่มีผลกระทบต่อสังคมไทย” จากผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรมสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมใจของคนที่เคยเกี่ยวข้องกับสุราแล้ว ให้ละความต้องการที่จะดื่มสุรา เป็นการส่งเสริมให้คนมีอนาคตที่ดี ด้วยการขยันหาทรัพย์ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รักษาทรัพย์ที่หามาได้เพื่อใช้จ่ายในคราจำเป็น

องค์ความรู้

ผู้วิจัยนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนวัดหนองไม้เหลือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ที่พึงประสงค์ดังนี้

ด้านหลักประกันชีวิต พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนโดยยึดถือการปฏิบัติศีลข้อที่หนึ่งเป็นหลักประกันชีวิต ละเว้นจากการประทุษร้ายร่างกายและจิตใจของมนุษย์และสัตว์ละเว้นจากการทำลายชีวิตมนุษย์และสัตว์

ด้านหลักประกันทรัพย์สิน พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนโดยยึดถือการปฏิบัติศีลข้อที่สองเป็นหลักประกันทรัพย์สินละเว้นจากการนำสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนละเว้นจากการนำสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติมาเป็นของตน

ด้านหลักประกันครอบครัว ละเว้นการร่วมประเวณีกับผู้อื่นที่ไม่ใช่คู่รักหรือคู่สมรสซื่อสัตย์ต่อคู่รักหรือคู่สมรสละเว้นการร่วมประเวณีกับผู้ขายบริการทางเพศ

ด้านหลักประกันสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนโดยยึดถือการปฏิบัติศีลข้อที่สี่เป็นหลักประกันสังคมเป็นคนที่รักศาสดา/คำสัญญา/ไม่พูดโกหกมีความเชื่อมั่นในอนิสงส์ของศีลข้อที่สี่ที่ทำให้ผู้คนเคารพเชื่อถือ

ด้านหลักประกันสุขภาพ ไม่เสพสิ่งเสพติดที่ให้โทษต่อร่างกายพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนโดยยึดถือการปฏิบัติศีลข้อที่ห้าเป็นหลักประกันสุขภาพไม่ข้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติดที่ผิดกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ มิให้ดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในงานรื่นเริง

2) องค์กรคณะสงฆ์ หน่วยงานภาครัฐ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ส่งเสริมชุมชนวัดหนองไม้เหลืองให้เป็นชุมชนรักษาศีล 5 ต้นแบบ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) พระสงฆ์ควรเผยแพร่โทษของการเบียดเบียนชีวิตมนุษย์และสัตว์แก่คนในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

2) สมาชิกของชุมชนควรช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่กัน

3) พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรดูแลการบริโภคสื่อของเด็กและเยาวชนในปกครอง พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับความประพฤติทางเพศบนพื้นฐานของศีลธรรม

4) ผู้นำชุมชนควรสร้างกิจกรรมทางสังคมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชุมชน

5) พระสงฆ์ในพื้นที่ควรณรงค์ให้คนในชุมชนจัดงานรื่นเริงโดยปลอดจากสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของสถาบันทางสังคมในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

2) ควรศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อปต.)

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2539). *อานิสงส์ศิลป์ 5*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธนู แก้วโสภาส. (2542). *ศาสนาโลก*. กรุงเทพฯ: หจก. เอมีเทรตติ้ง.
- พระครูสุมนต์ธรรมธาดา (สายัน จันทวีโส). (2553). *ศึกษาปัญหาและทางออกของการดื่มสุราที่มีผลกระทบต่อสังคมไทย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเด่นชัย เมตติโก. (2556). *แนวคิดเรื่องกายสุจริตในพระพุทธศาสนาเถรวาท* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอานาจ ปริมุตโต. (2553). *ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนารีราษฎร์ประดิษฐ์ กรุงเทพฯ* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุณฺณมหาเถร). (2557). *3 ให้ เกร็ดคำสอนจาก “พระบุญ”*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- สมมาส เส็งสุข. (2552). *ยุทธศาสตร์การใช้เบญจศีลเพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนท่านครูญาณวโรภาสอุทิศ ตำบลปากนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- แสงระวี แก้วเมืองฝาง. (2552). *รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อิชิฮานา พูลศิลป์ศักดิ์กุล. (2552). *การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน: กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพฯ* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.